

Normalisering van FVD kan met zulke kandidaten niet

NRC

Opnieuw doet de nationaal-socialistische Nederlandse Volks-Unie (campagneslogan: ‘Stop de Omvolkers’) mee aan de gemeenteraadsverkiezingen in Arnhem. Eveneens daar verkiesbaar, en in nog 103 andere gemeenten: Forum voor Democratie. Met kandidaat-raadsleden die open en bloot het extreemrechtse gedachtegoed aanhangen.

Uit onderzoek van [NRC](#) en [de Volkskrant](#) blijkt dat een aantal van hen zich eerder aansloot bij de NVU, de extreemrechtse Geuzenbond, de eveneens extreemrechtse club Voorpost, anti-islambeweging Pegida of het racistische Erkenbrand – een ‘studiegenootschap’ dat door de AIVD wordt beschouwd als „een gevaar voor de democratische rechtsorde”.

Het partijbestuur van FVD, dat de kandidaten selecteert, heeft daar duidelijk geen moeite mee. Noch hebben andere kandidaten dat kennelijk, terwijl ze op één lijst staan met bijvoorbeeld iemand die de terroristen Anders Breivik uit Noorwegen (77 doden) en de Australische Brenton Tarrant (51 doden) „het goddelijke duo” noemde.

Het zegt veel over FVD dat van enige ophef over de kandidatenlijsten geen sprake lijkt te zijn

En dan zijn er nog kandidaten – onder wie een groot aantal lijsttrekkers – die lid zijn of waren van de jongerentak van FVD. JFVD flirt opzichtig met extreemrechts, de leden stuurden elkaar racistische en antisemitische appjes. Lidewij de Vos, fractievoorzitter in de Tweede Kamer, bagatelliseerde deze eerder als „grappen” die „in een willekeurige borrel-, voetbal- of studentenappgroep” ook zouden worden gemaakt.

Het zegt veel over de partij dat van enige ophef over de kandidatenlijsten geen sprake lijkt te zijn. In november 2020 zorgden de appjes van de jongerenpartij er nog voor dat tientallen FVD-politici [zich afsplitsten](#).

Niet alleen lokale partijen moeten waarschuwen of samenwerking met FVD uitsluiten, zoals onder meer in Nijmegen, Rotterdam, Amsterdam en Den Haag gebeurt. Er mag ook niet worden gedacht dat op de ruim achtduizend raadsleden en een honderdtal kandidaten, een enkele rechts-extremist geen kwaad kan. Of dat het lokale partijprogramma moet worden afgewacht voor er een oordeel gegeven kan worden over waar een partij voor staat.

Het feit dat de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen nog nauwelijks op gang is gekomen door de landelijke coalitievorming, baart zorgen. De opkomst is altijd (te) laag, de kandidaten zijn vaak relatief onbekend, de lokale thema’s sneeuwen vaak onder als het debat over landelijke kwesties gaat. Juist dan moet het de kiezer duidelijk worden waarom elke stem telt, en dat het uitmaakt op wie hij gaat stemmen.

Uiterst rechts is geen marginale politieke stroming in Nederland. Bij de [laatste Tweede Kamerverkiezingen](#) werd het uiterst rechtse blok in het parlement immers opnieuw groter – weliswaar met één zetel – en door de winst van FVD van drie naar zeven zetels ook radicaler. De democratie is kwetsbaar, ook in Nederland.

Het zegt ook veel over normalisering van extreemrechts in Nederland dat hevige maatschappelijke verontwaardiging uitblijft, zoals deze eerder terecht wel ontstond toen de NVU herrees. En het zegt veel dat de landelijke politiek zich druk maakt over het coalitieakkoord, maar niet beseft dat de rechtsstaat vraagt om een ferme reactie op wat in het volle zicht gaande is, en wel nú. Er zijn nog vijf weken te gaan tot de verkiezingen van 18 maart.

 [De journalistieke principes van NRC](#)